

Meistras Eduardas Jonušas (skulpturele – B. Aleknavičiaus nuosavybė). Sukurta 1990 m. Fot. 1990 m.

2008 m. pabaigoje Klaipėdoje gyvenantis fotografas, Vydūno atminimo puoselėtojas

Bernardas Aleknavičius išleido fotoalbumą „Žemaičių žemės rūpintojėliai“. Tai 304 puslapių, didelio formato leidinys, gausus istorinių nuotraukų.

Žymus žurnalistas, kraštotyriminkas ir fotografas Bernardas Aleknavičius pusę amžiaus fotografavo Žemaitijos liaudies meną, jo kūrėjus. Sukaupė daug negatyvų ir fotografijų, kurias ilgai sistemino, rašė apibendrinamuosius straipsnius. Rezultatas – fotoalbumas „Žemaičių žemės rūpintojėliai“, kurį išleido Klaipėdoje veikianti leidykla „Eglė“.

Plačios erudicijos autorius knygoje aiškina Rūpintojėlio esmę. Anot menininko, tai gali būti ir rymanti pakelės skulptūrėlė, koplytėlė ir patriotiškas žmogus. Knygoje pavaizduoti Kretingos, Skuodo, Mažeikių, Akmenės, Šiaulių, Plungės, Rietavo, Telšių, Kelmės, Šilalės, Šilutės ir

Bernardo Aleknavičiaus „Žemaičių žemės rūpintojėliai“

LEIDYKLOS „EGLĖ“ INFORMACIJA

Klaipėdos savivaldybių rūpintojėliai.

Tikriausiai pusės fotoalbume atvaizduotų rūpintojėlių ir kitų tautodailės kūrinių šiame pasaulyje jau nebėra. Dalis sunyko, kita dalis išvogta, sugadinta. Jų vaizdai išliko fotografijose, nes visur suspėjantis žurnalistas, kraštotyriminkas Bernardas

Aleknavičius ir šį kartą suspėjo – įamžino juos fotografijose, negatyvuose, kurie, saugiai laikomi, profesionaliai kataloguojami – visur užrašytos fotografavimo datos ir adresai.

Didžiausias idealizmas bei neblėsianti Lietuvos meilė – taip trumpai nusakytinas B. Aleknavičiaus gyvenimas ir kūryba. Jo dokumentinės ir publicistinės kūrybos herojai – Kristijonas Donelaitis, Ieva (Ėvė) Simonaitytė, Vydūnas, Adomas Brakas, Zanavykų krašto šviesuoliai.

Ši fotoapibrėžta – tryliktoji nepailstančio patrioto knyga. Jos skaitytojas ir žiūrovas gali būti kiekvienas iš mūsų.

„Žvelgi į žemaičių žemės rūpintojėlius ir susimąstai. Koks tai platus ir gilus kultūros klodas. Tai sunkiai suvokiamo tautos nueito kelio dalis. Rūpintojėliuose – žmonių gyvenimai. Jų likimai. Nė viena Marija Sopulingoji, nė vienas Jonas Krikštytojas ar kuris kitas šventasis neatsirado be priežasties. Visi jie turi savo istorijas. Tik gaila, kad apie tai mes žinome labai nedaug. Šį tą žinome apie didžiuosius žemaičių rūpintojė-

lius: Dionizą Pošką, Simoną Stanevičių, Simoną Daukantą, Motiejų Valančių, Jurgį Pabrėžą. O ką mes žinome apie kaimo dainorėlius, pasakorius, dievdirbius, turtinčius mūsų kalbą, taurinčius dvasią, puošiusius gyvenimą? Deja, deja... Tik jaučiame, jog tai mūsų praeitis, vaidilų kanklių skambėjimas, senolių pasakojimas apie garbingą tautos praeitį. Prieš „raudonąjį tvaną“ Žemaitijoje kaip niekur kitur buvo gausu kryžių, koplytstulpių, koplyčių, koplytėlių, kur gyveno rūpintojėliai, Nukryžiuotieji ir Nazariečiai, Marijos Maloningosios ir Marijos

Sopulingosios, šv. Jonai Nepomukai ir šv. Florijonai, šv. Onos ir šv. Barbaros. Ir visi šie šventieji bei šventosios turėjo savo šventę – Visų Šventų dieną. Saugojo gyvulius nuo ligų, javų laukus – nuo gamtos nelaimių, o dainose apdainuotus žydruosius linelius – nuo įvairių kenkėjų“ – fotoapibrėžtos įžangoje rašo Bernardas Aleknavičius.

Knygos dizaineris Ričardas Ajauskas. Redaktoriai: Inga Matač, Antanas Stanevičius.

Daugiau informacijos apie šį fotomenininką, Klaipėdos ir Žemaitijos krašto kultūros puoselėtoją galima rasti interneto leidiniuose (prieigos internete: http://www.xxiamzius.lt/numeriai/2008/06/04/atmi_01.html, http://www.tradicija.lt/Siuozetai/Aleknaviciaus_nuotr_a.htm, <http://www.lrt.lt/news.php?strid=5044&cid=5090979>).